

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhelyi városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok, és egyesületek, melyeknek tagjai egyenként előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felölös szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadó hivatal: K - Vásárhelytől az Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A pálinka.

(B. H.) Szomoru igazság, hogy Oroszországban kívül egy államban sincs úgy elterjedve az alkohol élvezése, mint nálunk Magyarországon. Leginkább a föld népe hajlik ez átkos szenvedély felé. A földművelő inkább napokig megfosztja magát az ételtől, de pálinkának, ha török-szakad, lenni kell. És e megrögzött szokás századok óta tartja magát és rontja a nép egészségét, családi életét. Ugyvan, a családi életet is, mert a pálinka egész a csecsemőig egyaránt mértelyez minden családatagot.

Pálinkás kenyeret adnak a csecsemőknek, hogy sirását elhallgattassák, pálinkás kenyeret kap az otthon maradt, sőt az iskolába járó fiú is. A nő és férfi pláne nem bír, nem tud dolgozni, ha reggel, délből és este egyet nem huz a pálinkás csutorából.

Ezt az életölő rákfenét törvénnyel kell megrendszabályozni. A szeszifőzést kell korlátozni. Igaz, hogy ezzel az állam károsul, de amit veszít a vámon, megnyeri a révén; mert, ha jövedelmében veszít is, de nyer emberi egészségben és életben. Ez pedig többet ér minden vagyonnál. Nem frázis az, hogy népünk satnyul, mert már a földművelő osztály között is több a csenevész ember, mint az ép, katonának való.

A szabadság országában, Amerikában, már közel egy század óta a temperéne-törvény uralkodik. Ott egész szekták uralkodnak, melyeknek főfeladatuk atagokat, sőt a társadalmat megóvni a szesz italok élvezésétől. És ezt nem törvény útján, de a nemes tettek példája által érik el. Humánus gondolat.

Igaz, hogy ezek a temperéne-egyletek néha elragadtatják magukat. Cleveland Croyer a köztársaság elnökének ne-jét nyilvánosan megfedték, mivel egyik estélyen pezsgőt szolgáltatott vendégeinek. Ez kissé nevetséges.

A temperéne-törvények folytán jött létre, hogy vásár- és ünnepnapon nemcsak a boltok, de a sör- és bormérések is zárva tartanak. Szombaton esti 12 órakor minden szeszáruló üzletnek becsukva kell lennie és csak másnap hajnali 5 órakor szabad ismét megnyitni.

A törvény teljes szigorával sujtják azt a bor- és sörmérő tulajdonost, ki ez ellen a legkisebb tekintetben vét. Sőt még arra is figyelnek, hogy az udvaron át se mérhessék italaikat.

De a legezlszerűbben hajtják végre a temperéne törvényeket Philadelphiában. Ott hétköznapiokon sem adnak gyermeknek, vagy ifjunak semminemű italt, ha

atyjától, gyámjától erre engedélyt nem hoz. Sőt még a dohányos boltokban is őrizkednek pelyhes állu ifjaknak árakat szolgáltatni.

A tanulság ebből az, hogy a mértékletességi törvényt már a gyermekekkel szemben gyakorolják, még pedig tisztességes uton-módon.

Nálunk Magyarországon is égető szükségnek bizonyult a szesz italok kimérését hasonló módon korlátozni. Szomoru példák igazolják a pálinka romboló hatását. Ez égető kérdés megoldása előtt nem lehet többé elzárkozni, mert a hazának egészséges, munkaképes népre s katonadezett fiakra van szüksége.

Háromszék vármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése.

S. Szatmáry, okt. 11.

Potsa József főispán, elnök a gyűlést megnyitván részvételjesen emlékezik meg arról a vesztésről, mely László kir. herceg aratlan elhunyt alkalmából sújtotta az uralkodó családát. A közgyűlés részvétfelirat intézését határozta el.

Az alispáni és árvaszéki elnöki jelentések tudomásul vétettek.

Az alispáni jelentés kapcsán, D. Veres Gyula kért szót s a székely vasutak tárgyában írásbeli előterjesztést tett. Kérdés tárgyává tette, hogy minő információkat adott alispán a vasutvállalatra nézve, kik a vállalkozók, minő közbiztonsági és közegészségügyi óvintézkedések törtettek s meg vannak-e téve az élemezés és fogyasztás, valamint a kisajátítási eljárás körül a kellő intézkedések. A beadott előterjesztés alispánnal közöltetett válaszában megadása vett.

Sóra Tamás árvaszéki elnöki jelentését a következőkben terjesztette elő.

Árvák és gondnokokról.

1894. decz. 31-én az árvák létszáma volt 10689 személy. Azóta gyámság alá jött 57. Összesen 11196. Ebből felszabadult teljkorúság alatt 92, nagykorúsítás által 75, férjhezmenetel által 34 és halálozás által 9. Összesen 230. Szept. 30-án gyámság alatt maradt 10966 személy.

1894. decz. 31-én gondnokság alatt volt 475. Azóta gondnokság alá jött 28. Összesen 503. Ebből felszabadulás nem történt.

Ügyforgalomról.

A múlt évről elintézetlen áthozott 116 ügy-szám. A folyó évben szept. 30-ig írtatásra érkezett 6103. Összesen 6219.

Ebből elintéztetett és pedig: Nagy Dénes ülnök által ülésben 756, ülésen kívül 699. Összesen 1386. Vajna István ülnök által ülésben 1251, ülésen kívül 1130. Összesen 2381. Kőnézői Bonczák előadó jegyző által ülésben 1335, ülésen kívül 1031. Összesen 2366. Szept. 30-án elintézetlen maradt 86.

Gyámpénztárról.

A háromszék vármegyei összesített gyámpénztárnak 1894. évről áthozott készpénze volt 10398 frt 81 krajczár.

Ehhez bevétellett és pedig az árvaszéki beutalásai folytán mint elhelyezésre befizetett pénz 18438 frt 92 kr. Adósoktól tökévvisszafizetésekből 18752 frt és kamatokból 12024 frt 14 kr.

E három tétel összege 49215 forint 6 kr. Összes bevétel volt 59,613 frt 87 kr.

Ebből kiadott 154 árva kioldítására tőkében 20214 frt 56 kr. és kamatban 1179 frt 77 kr. Árvák tartása és neveltetésére 8516 frt 11 kr. Kikölesönözött 25600 frt 1894. évi tisztanyereményül a tartalékalapba átutaltatott 2498 frt 37 kr. Összes kiadás volt 58008 frt 81 kr.

Szeptember 30-án készpénz maradvány volt 1605 frt 6 kr.

Magán kötelezvényekben az 1894. évről áthozott 238120 frt. Ehhez bevétellett új kölesönzősek által 25600 frt. Összesen 313720 frt. Kiadott tökéttörlesztések által 18752 frt. Szeptember 30-án magán kötelezvényekben maradvány volt 294968 frt.

A közdívasárhelytől lótosított háromszék vármegyei Erzsébet árvaleánynevelő intézet javára, a gyámpénztári tartalékalapból tett 15 ezer frtos alapítványról az alapító levél belügyminiszteri jóváhagyást nyervén, mihelyt a vonatkozó államkötvény kiállítva rendelkezésünk alá boesátva lesz, az alapító levél és az értékpapír a vármegye pénztárába le fog tétetni, hogy utóbbinak kamatja onnét rendeltetési céljára idejében elküldhető legyen.

A vármegye 1896-ik évre szerkesztett költségvetését a törvényhatósági, közigazgatási és gyámhatósági ügyekre nézve a közgyűlés elfogadta és a m. kir. belügyminiszterhez fölterjeszteni határozta.

A belügyminiszter körrendelete a december havában megejtendő választások iránt tudomásul vétetett s a törvényhatóságban a tisztújítás idejéül december 17-ike tűzött ki.

A m. kir. belügyminiszter leirata Ottlik Géza anyakönyvi felügyelő kinevezése tárgyában éljenzéssel tudomásul vétetett.

Tudomásul vette a közgyűlés a különböző miniszterektől beérkezett leiratokat megfelelő számadások tárgyában.

Békésvármegye átiratát az országgyűlési képviselőválasztásra vonatkozó törvény módosítása tárgyában tudomásul vette a közgyűlés.

Csanádvármegye átiratát a népoktatás államosítása iránt a közgyűlés feliratilag pártolja. Csupán Bors László róm. kath. lelkész szólalt fel s vastag paradoxonnal azt állította, hogy a népoktatás államosítás esetén megszűnik nemzeti lenni. Mert, a hol az állam voszi kezébe az oktatást, ott nincs nemzeti novélés. Ezt a meglehetősen ezífra logikát Szentiványi Miklós főjegyző utasította vissza a közgyűlés élénk éljenzése között, kijelentvén, hogy míg Magyarország magyar állam marad, addig a nemzeti nevelést egy magyar kormány kezében sem szabad féltetni. Szavazásra kerülén a sor, tisztelendő Bors ur egyedül maradt sujtsásgos véleményével.

Trencsénvármegye átiratát, a pápai nunczius magyarországi utazása alkalmával a m. kir. miniszterelnök által tanusított magatartás tárgyában pártoló felirat intézésével tette magáévá a közgyűlés.

Szabolcs vármegye átirata, a Margit-szigetnek országos költségen való megszerzése iránt tudomásul vétetett; míg Udvarhely vármegye felhívásának, hogy Budváron felállítandó millennárius emlékoszlop költségeihez hozzá járuljon, nem tehetett eleget.

A vármegyei ügyek tárgyalása rendjén az állandó bíráló választmány jelentése a legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1896. évi névjegyzékét Szentiványi Miklós főjegyző felolvasván, a névjegyzék tudomásul vétetett. A hat évi megbízatás lejáratával, új bizottsági tagok megválasztásának szükségossága forogván fenn, az új választásoknak keresztülvitele iránt iztékedett a közgyűlés, november hó 6 ik napját tűzvén ki a választásokra, melyekhez a választási elnököket kijelölte. Alispán felhivatott, hogy a

választások akadálytalan megtartása iránt a szükséges intézkedéseket megtegye.

Háromszékvármegye községi és körjegyzői egy-letének a nyugdíjszabály módosítása iránt beadott javaslatát a közgyűlés elfogadta s a vármegye alispánja a Hivatalos Értesítőben közzé fogja tenni a módosított szabályrendeletet.

Különböző költségvetések és számadások fogadtattak el.

A vármegyei árvaszéknél rendszeresített köz-igazgatási gyakornoki állás megszüntetését a közgyűlés elhatározta.

Felterjesztést intéz a kereskedelmi miniszterhez egy törvényhatósági mérnöki hivatal szervezése tárgyában.

Sepsi-Szentgyörgy város képviselőtöredékének kérését a polgári fiúiskola telkéhez tartozó kertnek átengedése iránt, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urhoz felterjeszteni javasolta az állandó választmány.

A sepsi járásban írszedésben volt szolgabírói állásra dr. Nagy Béla választott meg, ki az esküt a közgyűlés színe előtt le is tette.

A háromszékvármegyei iparfejlesztő bizottság előterjesztése folytán a romániai fatermékeknek vámentesen való beszállításának megakadályozása iránt és ezzel kapcsolatban az Erdélyi Erdőipar-részvénytársaságnak előterjesztésére a véghezvitt nyomozat és megokolás alapján a közgyűlés az iparfejlesztő bizottság előterjesztése fölött a napirendre térést határozta el, megokolt határozatának a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez való felterjesztésével.

Árkos községnek egy negyedik tanterő felállítása folytán szükségessé vált költség fedezése iránt hozott határozata jóváhagyatott.

Sepsi-Szentgyörgy város határozata az Eperkert nevű hely eladása iránt jóváhagyatott.

Özv. Cserey Jánosné folyamodása Imecsfalva község 1896. évi költségvetése ellen, elutasított.

A köpeczi körjegyzői csoport határozata ellen a körjegyző fizetésének felemelése tárgyában beadott felebbezésre a közgyűlés utasította a községeket, hogy a körjegyzői lakbér illetményre nézve hozzanak határozatot.

Kovácsa község szerződése, mely szerint új községházának 21 helyiségét a kir. járásbírósnak 6 évre bérbe adta — jóváhagyást nyert.

Altörja községben levő kasználhatatlan köz-
helyeknek értékesítése iránt hozott határozatát a közgyűlés jóváhagyta.

A nyéni, bessenyői és illyefalvi jegyzők fizetésének felemelése iránt hozott határozatok jóváhagyattak.

K.-Martonos község határozata az állami iskola felállítás tárgyában helybenhagyatott. Ugyiszintén helybenhagyta Előpatak község határozatát is az állami iskola létesítése iránt.

K.-Szentlélek község határozatát, az az ellen beadott felebbezés visszautasításával a 3-ik felekezeti tanító fizetésének 300 ft minimumra való ki-
egészítése tárgyában a közgyűlés helybenhagyta.

Sepsi-Szentgyörgy városnál közelebből a II. tanácsosi állás töltetett be oly egyénnel, a ki a törvényes életkort még nem érte el, a közgyűlés a választást megsemmisítette.

A sepsi-szentgyörgy-sugási új utnak viczinális jellegűvé tételét a közgyűlés nem határozta el, tekintettel arra, hogy Sugásnak gyógyfürdő jellege a vonatkozó törvény szerint nincs megállapítva. Ennél fogva az utfenntartás jövője sem valami felette biz-
tató, noha az új sugási út kiépítéséhez a vármegye közönsége páratlan áldozattal járulván, a városi hatóságnak csupán eme nyaralótelephez való út jó karban tartása maradt feladatul, a mi sajnos, mind-
eddig fölülte hiányosan van teljesítve.

Következtek a költségvetések és számadások, majd magánfelek ügyei.

Délben 1 órakor Hatolykai Pótsa József vendégszerető asztalához volt ebédre hívva a törvényha-
tósági bizottság tagjainak egyrésze. A gazdag ebé-
den szellemes felköszöntők élénkitették a társaság barátságos együttlétét.

A hét története.

Zágráb, a magyar szeretetéről híressé vált hor-
vát tartományi főváros, ép oly nagy ünnepeket,

mint botrányokat rendezett az e héten lezajlott ki-
rálylátogatás alkalmával.

Ő felsége a zágrábi új színház, reáliskola és
gymnázium zárkőveit helyezte be, a színháznak tíz-
ezer forint évi állandó segélyt adott s ezen valóban
fejedelmi kegyek elismerésül a jó horvát nép a
legoemánnyabb botrányokat rendezte — azon főváros-
ban, melynek Ő felsége vendége volt — az ünne-
pek alkalmából kitűzött magyar és szerb-zászlók
ellen.

A jó horvátok ezt bizonyosan egy jövőendő ki-
rálylátás reményében tették.

A konstantinápolyi örmény zavargások
még mindig zavarosak. Az örményeket, kik részint
bűnvádi eljárás miatt, részint bűnös eselekmé-
nyekkel vádoltnak, egyre tartóztatják le, a
börököt földök pedig javában vándorolnak Görög-
országba.

Zsidó mozgalom volt e héten a magyar
fővárosban. Ugyanis a rabbik összegyűltek egy or-
szágos rabbi-kongresszusra, hogy Zsidóország sorsán
egyet lendítsenek vagy elő vagy hátra. A tanácsko-
zások során felmerült a vegyes házassággal szem-
ben való magatartás kérdése is.

A magyar nyelvtudománynak nagy halottja
volt e héten. A vesztőseget bajosan és későre fogja
pótolni, melyet szenvedett Szarvas Gábor halálával,
kit a tudományos és írói világ beláthatatlan tömege
kisért örökös nyugvó helyére.

A belügyminiszter e héten tette közzé
jelentését az ország közegészségügyi viszonyairól,
melyből kitűnik, hogy a lipótmezei és angalföldi
tébolydában a múlt esztendőben 2028 örültet
ápoltak.

Oláhország új liberális kabinetje e héten
a következőleg alakult meg: Miniszterelnök és kül-
ügyminiszter: Strudza Demeter; igazságügy-
miniszter: Statesku; belügyminiszter: Fleva;
hadügyminiszter: Budisicano; földművelésügyi
miniszter: Palladi; közmunkaminiszter: Stai-
cesco; közoktatásügyi miniszter: Póni; pénzügy-
miniszter: Cantacuzeno.

Szerdán volt a budapesti vígadó kistermé-
ben az osztálysorsjáték húzása s azóta lázban van
az egész Magyarország nyereségvágyó népe. Bizony
mindennemű szerenése és sorsjáték alkalmával csak
arról győződnünk meg, hogy azokon mindenki nyer,
csak az nem, ki legilletékesebb arra.

Brüsszelben e héten a város legelőnkebb
utczáján, fényes nappal a vízművek igazgatóját egy
munkás megtámadta s több kósszurással megölte.
A gyilkost elfogták, ki nyíltan az anarchismus hívének
vallja magát.

Általában a lezajlott hetet elég változatosnak
mondhatjuk. Volt királylátogatás, zászló bemocsko-
lás, nemzetiségi villongás, polgári házasság, elválás,
leányiszóktetés, asszonyrablás, házasságtörés, gyil-
kosság, öngyilkosság, csalás, lopás, rablás stb.

Nálunk is egy igen intelligens és művelt em-
bér, ismeretlen okból, jobb halántékába lőtt, aztán
beszállították a kórházba, hol fekszik esendően,
eszméletlenül, anélkül, hogy a kórházi orvos 24
órán keresztül megnézte volna. Az ápolónő bekö-
tötte a sebet, azonban a golyót nem vehette ki,
mert ahoz nem ért. Különbözn mit várjunk egy apo-
lónőtől, ha még az orvos is azt várja talán, hogy
majd Bosco egy lelkőzelebbi körutja alkalmával
fogja „kisanzsírozni” azt onnan. Addig vagy megél
egy is, vagy elpusztul, s ez esetben hiába való az
orvosi kezelés! B o l d o g k ö r h á z b o l d o g városban!!!

Tanügy.

Meghívás közgyűlésre.

A „Háromszékvármegyei Tanítótestület” ez évi
rendes közgyűlését Sepsi-Szent-Györgyön, október
hó 30. és 31-ik napjain fogja megtartani, a közpon-
ti választmány által megállapított következő tárgyo-
sorozattal:

I. nap.

1. Elnöki megnyitó-beszéd. 2. A tárgysorozat
előterjesztése. 3. Bizottságok kiküldése. 4. Elnöki
előterjesztések. 5. Titkári jelentés a központi választ-
mány és a járási körök évi munkásságáról. 6. „Ker-
teszeti oktatás Európában.” Szabad előadás, Guttén-

berg Pál, középiskolai tanár és a budapesti orszá-
gos „Slójd”-egyesület igazgatójától. 7. A központi
választmány jelentése a „Készítettség” program-
szerű tervezet az ezredéves emlékünnepek iskolai meg-
ünnepléséhez, oly módon, hogy abban a nép részvételé-
nek is megfelelő tér nyújtassék” című pályatér-
tele beérkezett pályaművekről; kapcsolatosan a pályá-
díjjal kitüntetett mű felolvasása, szerzője által. 8. A tan-
szormuzeumi és könyvtár-kezelő bizottság jelentése.
9. A segélyegyesületi igazgatóság jelentése az egye-
sület vagyonáról. 10. Az arvházi alapítvány-kezelő
bizottság jelentése. 11. (D. u. 3. órakor.) A gazda-
sági kiállítás megtekintése.

II. nap.

12. Központi pénztáros előterjesztése a pénztár
állapotáról. 13. Számvizsgáló-bizottságok jelentései.
14. „Mit kellene tenni a tanítótestületi köz-szellem
élénkítése érdekében?” című, a járási körök által
kidolgozott művekről a központi választmány jelen-
tése; kapcsolatban a legjobbnak talált mű felolva-
sása Vajna Mihály, sepsiszentgyörgyi polg. isk. ta-
nító által. 15. A kiküldött bizottságok jelentései. 16. A
központi választmány javaslatai. 17. A jövő közgyűlés
helye és idejének megállapítása. 18. Elnöki záróbeszéd.

A közgyűlés mindkét napon d. e. 9 órakor
kezdődik.

E közgyűlésre a tanító testület tiszteletbeli és
rendes tagjai, egy a tanügy iránt érdeklődő nagy
közönséget is, szerencsések vagyunk hazafias tiszte-
lettel meghívni.

K.-Vásárhelyen, 1895. október 15-én.

A „Háromszékvármegyei Tanítótestület” közpon-
ti választmányának október hó 10-én tartott ülése
határozatából:

M. Székely János,
tanítótestületi elnök.

Vajna Károly,
tanítótestületi titkár.

Budapesti figurák.

Írta: Maróthi János.

V.

A nyárspolgár.

Ha a mi rendőrségünk valamikor egy buda-
pesti nyárspolgár körözését akarná elrendelni, akkor
a következő személyleírást adja közzé a „Rendőri
Lapok”-ban:

„Pafók arez, borvirágos orru rövidre nyírt, kemény
haj, kerekre hizott has, divattól elmaradt, de jó kelméjű
ruházat, vastag, gyűrűs ujjak, nehéz aranyóralánc,
németes beszédmodor és bizonyos patricziusi gög.”

A nyárspolgárokat különösen ez az utóbbi tulajdon-
ságuk jellemzi leginkább, habár származásuk a legtöbb
esetben plebejusi. A nyárspolgároknak egy kaptafára
illő életrajzuk szokott lenni. Alant kezdik s — diesdésé-
gükre legyen mondván — fenn végzik. Igaz ugyan,
hogy ezt a „fenn”-szót az ő felfogásuk szerint kell értel-
mezni. Pályájuk kezdete: inaskodás valamely iparág-
ban, betetőzése: valami megtisztelő sine cura.

A nyárspolgárok foglalkozásukra nézve ipa-
rosok, kisebbszerű hivatalnokok, külvárosi háztu-
lajdonosok vagy a m. kir. lottó utján meggazdago-
dott magánzók. Valamennyiüknek közös ambi-
cióját képezi, hogy belőlük idővel kerületi
esküdt, iskolaszéki tag vagy helyettes előljáró le-
gyen. A magasabb igényűek a képviselőiséget sem
tartják elérhetlennek, sőt titokban tán mindannyia
arról ábrándozik, hogy törvényhozója legyen, ha
nem is az országnak, de legalább a saját kerü-
letének.

A nyárspolgárok rendszerint kézzel-lábbal tiltá-
koznak az ellen, hogy ők nyárspolgárok volnának,
ámátor ez a kifejezés, „nyárspolgár” (budapesti jar-
gonban: spiszbürger) magában foglalja azt is,
hogy a kit megillet, az egyszersmind jómódu ember,
virágzó üzletnek vagy műhelynek tulajdonosa és
birja polgártársai bizalmát, mely sok esetben a fon-
nebb felsorolt polgári megtiszteltetések egyikében
részesíti őt.

A nyárspolgárok külön kasztot képeznek; ven-
dégükben külön asztaluk vagy külön termük van,
szeretik, de sőt keresik a nyilvánosságot és minden-
áron azt a hitet akarják ébreszteni polgártársaik-
ban, mintha ők egyedül intéznék a világ sorát.

A nyárspolgárok egyik jellemző tulajdonsága
a politika iránt való feltűnő hajlam. Választások
idején belőlük kerülnek ki a bizalmi férfiak s a leg-
buzgóbb kortesok és a kerület képviselőjéről akként
nyilatkoznak, hogy „nekem köszönheti a mandá-
tumát!”

Fiatal ember nem képzelhető el nyárspolgárnak. Rendszerint idős, meghaladt koru férfi, szép számu családdal. Mint családapa, családja érdekében mindenre kész. Gyerekei számára ösztöndíjat eszközöl ki az iskolában, feleségének valami nőegyesületi tisztséget szerez, ha éppen zászlóanyaságot nem.

A nyárspolgár főszórákozását a pityizálás, a kedélyos kvaterka képezi. Ennek a kapcsán nagy ismerője az u. n. kukliprédikációnak, mert rendszeren éjféltájban botorkál haza s ez alkalmat ad a feleségének arra, hogy szónoki tehetségét rajta gyakorolja. Ő különben távolról sem valja magát korhelynek, hiszen avval mentegetőzik, hogy közöndekü dolgok megvitatásában vett részt, ily alkalommal pedig ki kívánhatná tőle, hogy a gégejét szárazon hagyja?

A nyárspolgár, ha nem is hangoztatja nyíltan, de minden lépésével elárulja magáról, hogy nem valami nagy kedvelője az irodalomnak, művészetnek és tudományosságnak. Ezen pálya harcosait haszontalan naplopóknak tartja és egy kalap alá vonja őket a járdapadosokkal. — Többre becsül egy adótisztet vagy egy asztalosmestert, ki huszonnégy legénnyel dolgoztat, mint egy elismert poétát vagy egy hosszuhaju zenetanárt.

Eme felfogását műveltségi állapota hozza magával, mert a tekintélyes nyárspolgarok némelyike még a nevét is nagy fáradsággal körmöli papírra és egy vezérezéknék tüzetes végigolvasása verejték-gyöngyöket toront nekik homlokára.

A nyárspolgaroknak az a töredéke, mely oldalborda nélkül küzdi át a földi nyomorúságot és esőkönyös agglegény marad, míg csak koporsóba nem kerül, többnyire házias, hering alakú, reszelt fejú bácsikból áll, kiknek a szekatúráit rettegi a koresmáros, gazdasszonya és valamennyi alantós közege. Az elője rakott ételt megszagolja, idegesen megbámulja, felturkálja; a bort kémiai vizsgálat alá veszi és olyan szolgálatot igényel maga körül, mint egy három hónapos csecsemő.

Rokonait nem szereti, mert azon a véleményen van, hogy mindnyájan az ő halálát lesik, az örökség okáért.

Jómaga is folyton a halálról morfondíroz, teszem azt, hogy mennyire jobb volna neki már a földben pihenni, holott egyes egyedül a nyomtalan, utód nélküli elmulás aggasztja őt.

A nyárspolgaroknak van egy szűkebb köre, szegényebb osztálya. A ki ide tartozik, az elég dicőségének tartja, ha vasárnaponként az „Esti Hadastyán Egylet” zöld diszgyengyháját öltheti magára, valamint megelőgszik naponta egy „spriczerrel” is. Ünnepi időben büszkeségtől dagadó koble mutatja, mily öröm az neki, hogy nejével a Zugligetbe rándulhat, maga előtt tolva a három gyerekekkel megpakott kis kocsi.

Irodalom.

— **Balzac Honoré elbeszéléseiből.** Fordította Béri Géza és Béri Gyula. (Olesó könyvtár 346. sz.) Ára 50 kr. Ez a kötet Balzac öt elbeszélését adja, köztük a Harminez éves nőt, e hírnöves munka első kiadása után fordítva. Balzac tudvalevőleg akkor legnagyobb, a mikor a nő lélek mélységébe merül el s e füzet jól megválasztott öt elbeszélése a nő lélek egy-egy finom rajza. A Harminez éves nőben, Balzac a halhatatlan alakjában, az érett koru nő viharos és mélységes szerelmének mesteri leírását kapjuk; a Családi élet nyugalmában a nő küzd otthonának boldogságáért, a Grandebrotého kastély titkáiban pedig szerelméért; a Titkos gyötrelmekben a nő önző bánatba morúlva siratja első szerelmét; Az orszégy pedig a fiatal lányka ébredő vonzalmának idylli rajza. Az elbeszélésekhez Béri Géza irt tartalmas irodalmi működését, illetve Balzac életét és méltatva irodalmi működését.

— **Carlyle. Scott Walter.** Fordította Baráth Ferencz. (Olesó könyvtár 351. sz.) Ára 20 kr. Carlylenak a tanulmánya egyike a világhírű gondolkodó legjobb essayinek, s a második, mely nyelvünkön olvasható, rajta kívül csak a Burnsól szóló levén lefordítva Lévyáról. A míg egyfelől az irás s közölség a regény-írás feltételeit fejtegeti mélyrehatóan s itt-ott remek humorral: ugyanakkor a nála megszokott kegyetlen igazsággal boncsolja szét Scott

Walternek úgy műveit, mint nyilvános életét, kimutatván igazi értéküket, de egyszersmind azzal a mély rokonszenvvel is, a melylyel a derék harcos s a véréből való vér, a skót születésű író iránt viselkedik. Humor, guny, pathosz s komoly elmélkedés változtatják egymást ez essayben is, mint Carlyle-nál rendszeren; s mint gondolat-ébresztő olvasmány ritkítja pártját.

— **Guizot, a democratia Franciaországban.** Ford. Kohlauer Ferencz. (Olesó könyvtár 348. sz.) 20 kr. A nagy francia államférfi és miniszter kiesi, de nagyjelentőségű munkájának kiadásával, hégot pótol az Olesó könyvtár szerkesztője politikai irodalmunkban. A ki politikával foglalkozik, annak ismernie kell, de nagy érdeklődéssel fogja olvasni minden mivelt ember, a ki csak kissé törődik társadalmunk irányozmívél. A „democratia” szó sokaknak bálványkép, jelszó, de hányan vannak, a kik ennek a szónak igaz értelmét ismerik? Guizot nines tőle elragadtatva, annak vak imadását bajnak tartja. Tanulságos és érdekes megismerkedni az ő gondolatmenetével is.

CSARNOK.

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhöz.

LXXXVI.

Téns Szerkesztő Ur!

Addég s addég, nálunk es megosott az első pógári házasság. A fesszegbeli Kajesa Bibéresok Jóska césém vezette asztalhoz az kellemetes Virág Márit, met addég, míg az főtisztelendő ur boronálta eszve az feleket, ugy montuk, hogy oltárhoz vezette, de most mán csak politéros asztal mellett hűtölnek. Hát bizony egyik vasárnap reggel látom, hogy az faluházára kiteszik az szép unió színyű táblát, mejben egy papirosan meg vagy on irva, hogy Kajesa Bibéresok Jóska césém mit akar csinálni Virág Máriával s az irás felbítja az nemzetet, hogy a ki valant tud reájik, mondja meg az téns és főtisztelendő magyar kiráji eszveadó urnak. Hát bizony ugy állott az dolog, hogy senki sem vót ojan, ki oiant tudott vóna, mi mán nem házassodhatnának eszve, de mán oiant sokan tudnak, mi mán muszáj nekik egybemenni. De még az irásbeli publikálás nem vót elég, hanem kiállott az faluháza elejibe az küsbíró s minekutánna kikijábalta, hogy minden magyar fizesse bó egy napok alatt az fertáj adóját s továbbá, hogy Hegyeli Máté uramnak elkoborgott egy kikszörű tinaja s ha valaki tudna róla, legyen híradással, ennek utánna szépen rátért az Kajesa Bibéresok Jóskaók dógára es s szovakban es elmondta, mit az irás mond. En igazán nem tudom, hogy mót kónlódnak annyit az szegény Jóska césém dógával, iszeg azt az egész szegoelet megmondhatja, hogy ökemik oróst állhatyatyák egymást. Az mult hét farkán osztán megosott az hűtöltetés. Az téns magyar kiráji jegyző ur felvette az ő disz magyar ujjosát, feltette az szép unió színy pantikát s oszténgad egy menkő nagy könyűbe egy esomót írkált s mikor ezvel kószon vót, oda fordult Kajesa Bibéresok Jóska césém uramhoz s esztet kérdező tőle: „No mán most mondd meg nekem Jóska, hogy kévánd-e esztet az melletted levő becsületes hajadont”. „Kévándom biz én — mondta Jóska césém”. Ezután a leányzótl kérdező meg, hogy kévannya-e esztet az fiut s minekutánna ő es aszondá, hogy kévannya, az jegyző ur az törvénykönyű nevében kimondá, hogy ha kévannják egymást, logyecek egymásó s még azt sem monta reája, hogy amen s mán vége vót az dolognak. Kurta s furesa bizony ez a pógári házasság, de azt még es jobban eszvebogozza az embereket, mintha 10 pap 10 Kupa toményt reájik füstölne. En csak esztet nem tudom megérteni, hogy mót vagy on az ugy, hogy az téns jegyző ur adja eszve a házassulokat s mégos a téns törvényszék választja el őket. Iszeg mennyével könnyebb vóna, hogyha válas alkalmatossággával az jegyző uram szépen megkérdené őket „utáljátok-e egymást”? s ha esztet mondják, hogy igen, szépen olvásztanák őket. Mán ekkor még uri magam es meggondolám az dógot s egyet fordítanék az dőgon s egy szép napon, mikor legnagyobb veszekedhetnékje vagy on egy elküdeném az én drága Petronellámot, mintha

nem es lett vóna. Hanem minekutánna nem így vagy on, bánatunkban kántor konám innánk egy cseppel.

Kárbahágó, 1895. okt. 17.

Maradtam
tisztelettel becsületvel
Jámor Están
egyházi.

Ujdonságok.

— **Az első hó** ugyanesak korán meglepett. Péntekre virradó éjjelen felkelt a Nemere testvéreses: az Ojtoz s ugy beborította hóval az egész vidéket, mint akáresak január havában. Pénteken egész napon hullott a hó s a hoves szél által valóóság hófergeteget idézett elő. Szokott a mi időjárásunk ilyen extravaganciákat csinálni, de ez még koránt sem azt jelenti, hogy a tél állandóan beköszöntött, mert látni fogunk még ezután is szép őszi napokat.

— **Hivatalos rendelet.** A rendőrség ezuton is figyelmezteti a gazdákat, hogy a jövő évre az olyan eseléseket, kik az idén szolgálatban állanak, csak elbocsátási bizonyítvány felmutatása mollet, fogadhatják meg. Ezen rendelet áthágása pénzbüntetéssel fog sújtatni.

— **Az első polgári házasság Kézdí-Vásárhelytől** f. hó 22-én fog megkötöttni. A szertartást Bartók Károly anyakönyvvezető polgármester fogja végezni, Házasságralépnek Mátis András Vajna Annával. Az első polgári házasság természetesen némi ünnepséggel lesz megtartva s azért a közönség figyelmét előre is felhívjuk rá.

— **Öngyilkossági kísérletet** követett el mult esütörtökön délbén Kohányi Róbert közdívásárhelyi fényképész. Revolverrel halántékán lötte magát, azonban esodálatosképen nem halt meg meg, de életéhez kevés a remény. A szerencsétlen fiatal embert anyagi gondok vezették a végzetes tett elkövetésére.

— **Talány megfejtése.** Lapunkban egy érdekes talányt közöltünk. Ezt a talányt olvasóink közül ketten fejtették meg és az a legérdekesebb, hogy mind a kettőt Szabó Lázárnak hívják. Mindkettő lapunk buzgó munkatársa. Az egyik martonfalvi tanító, a másik meg szászrégeni pap. Ugy látszik, hogy a Szabó Lázárok igen elmés emberek.

— **A zöld szászok Brassóban** annyira mentek magyarellenes tüntetéscikkal, hogy csaknem szövetségésileg szándékosan mellőzik a magyar iparosokat, kereskedőket, vendéglőket és szállodákat. Azonkívül másokat, megérkező idegeneket is lebeszélnek és eltartóztatnak az említettéktől. Legkürvőbban teszik ezt a „Baross” szálloda és vendéglővel, mert ennek neve, tulajdonosa s mostani bérője magyar. Ezen rosso akarataknak a magyar intézmények és társadalom elleni gyűlöleten kívül alapja még az is, hogy a zöldekhez tartozó eddigi bérője a „Baross”-nak a bérletből kiesvén, o miatti bosszujokat az új és magyar bérőnek károsításában remélik elérni. Ezzel szemben örömmel tapasztaljuk, hogy a városi és vidéki magyar értelmiség ezen modern berendezésű, s ujabban jó magyar konyhával bíró magyar vendéglőt mintegy hazafias kötelességtől indítva folkeresi, látogatja, társas összejöveteleket, értekezleteket itten tartja, annál inkább, mert minden méltányos igényeit kielégítve látja itt a vendég. Különös, csaknem megfoghatatlan, hogy egy pár zöld, tehát még értelen egyén, szereplési viselkedés feltűnni vágyásáért sovínista lépre mentek még higgadtabb emberek is s képesek voltak nemcsak más ajkuk, de saját fajuk között is zavart idézni elő. Azonban minden jelek arra mutatnak, hogy a jobb belátás kezd helyet foglalni, s az eltövedtek megszűnnek eszközei lenni az éretlenség ambíziójának.

— **Gyapjuszállítás.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a es. és kir. 12-ik hadtest intendatúrája a nagyszebeni, kolozsvári és gyulafehérvári katonai kórházak részére 26000 kgrmm gyapju szállítására pályázatot bocsátott ki, melynek feltételei a kamara irodájában megtekinthetők. Pályázati határidő f. évi október hó 28-ika.

— **Katonai ruházatok és felszerelések** iránt a es. és kir. közös hadügyminiszter pályázati hirdetményt bocsátott ki, mely a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara irodájában megtekinthető. Pályázati határidő f. é. nov. 20-ika.

A kőbányai

KIRÁLYSÖRFŐZŐ

részvénytársaság

tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy sör-gyártmányainak elárúsítását megkezdte és azokat:

Ászok, Király, Márcziusi, Korona és Bajorsör

elnevezéssel hordókban és palaczkokban hozza forgalomba.

Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentvé.

133 6-6.

HANKÓ ÉS HORGÁSZ

ÁSVÁNYVIZEK.

„Hankó“ megfelel a Karlsbadi híres vizeknek s bátran nevezhető magyar Karlsbadinak. Ennek használatára mindenféle gyomor-bélbaj és aranyeres bántalmak biztosan gyógyulnak.

„Horgász“ összetétele ugyanaz, mint a világhírű Gleichenbergi. Kitűnő hatása fényesen bebizonyult gége-, tüdőbajoknál és enyhébb gyomorbajoknál. A „Horgász“ viz mint kitűnő borvíz borral is igen jól élvezhető. Ennek élvezete mellett hosszabb mulatság után is kellemetlen érzése, fájása nincs az embernek.

Kizárólagos forrástár:

IFJ. JANCsó MÓZES

nyomdatulajdonosul

Kézdi-Vásárhelyt.

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában
Kézdi-Vásárhelyt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 fttól feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlitott faszékek és függönytartók, tükörök, toilett-asztalok, lószőr és tengerifü matrácok, gyermekkocsik és sodronyágybetétek galvanizált sodronyból, tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 forint.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.

Az anyakönyvvezetők részére előírt nádszékek és diványok jutányos áron kaphatók.

(111) 16-20.)

HIRDETÉS.

Kézdi-Vásárhelyt a takarékpénztár tulajdonát képező a Kossuth-utczában épült korszerű szálloda, bebutorozott két étterem és 8 vendég szobával 1895. december 1-től egy vagy több évre használatba kiadó.

A szálloda el van látva pinezékekkel, istálló, kocsiszin, jégverem stb. mellék-épületekkel.

A szálloda emeleti első részén a takarékpénztár van elhelyezve: udvarán gőzfürdő és parkirozás alatt levő sétány van.

Vállalkozók bővebb felvilágosítást a takarékpénztár irodájában szerezhetnek.

K.-Vásárhelyt. 1895. okt. hó 19-én.

147 1-3.

AZ IGAZGATÓSÁG.

M. kir. államvasutak.

MENETREND.

PREDEÁL—NAGYVÁRAD.

Keleti vonal.

Érvényes 1895. okt. 1-től.

Érvényes 1895. okt. 1-től.

Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat	Állomások	Vegyes vonat	Személy- vonat	Gyors- vonat
Brassó (vendéglő)	é. ind.	regg. 5.08	este 7.43	d. u. 2.45	Medgyes	ind.	regg. 10.55
Botfalva	"	5.39	8.07	"	"	é. ind.	11.14
Földvár	"	5.58	8.23	"	"	"	11.29
Mogyorós	"	6.17	8.43	"	"	"	11.45
Apáca	"	6.36	8.57	"	"	"	12.00
Kőpecs	"	6.55	9.16	"	"	"	12.15
Agostonfalva	"	7.02	9.22	"	"	"	12.30
Alsó-Rákos	"	7.19	9.38	"	"	"	12.45
Homoród	"	7.45	10.02	"	"	"	13.00
Kacsa	"	8.02	10.15	"	"	"	13.15
Bene	"	8.23	10.36	"	"	"	13.30
Erked	"	8.43	10.51	"	"	"	13.45
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	"	9.12	11.16	"	"	"	14.00
Szegesvár (vendéglő)	é. ind.	9.13	11.32	"	"	"	14.15
"	"	9.35	11.39	"	"	"	14.30

Kézdi-Vásárhely—brassói vasut.

Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.	Sz. v.	V. v.
Kézdi-Vásárhely	indul reggel	4.56	délután	10.25	Brassó	ind. reggel	5.20
Imecsfalva	"	5.09	"	10.38	"	"	5.35
Páva-Zabola	"	5.22	"	10.51	"	"	5.50
Kovácsna	"	5.38	"	11.08	"	"	6.05
Barátos	"	5.55	"	11.24	"	"	6.20
Nagy-Borosnyó	"	6.07	"	11.38	"	"	6.35
Eresztvény	"	6.24	"	11.55	"	"	6.50
Sepsi-Szentgyörgy	"	6.54	"	12.25	"	"	7.05
Kilyén	"	7.02	"	12.33	"	"	7.20
Uzon	"	7.15	"	12.46	"	"	7.35
Kökös	"	7.25	"	12.56	"	"	7.50
Prázmár	"	7.45	"	1.16	"	"	8.05
Szász-Hermány	"	8.01	"	1.32	"	"	8.20
Brassó	é. ind.	8.15	"	1.46	"	"	8.35